

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Seznamování gayů a leseb

Veronika Jáňová

Plzeň 2021

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra sociologie

Studijní program sociologie

Studijní obor sociologie

Bakalářská práce

Seznamování gayů a leseb

Veronika Jáňová

Vedoucí práce:

PhDr. Tomáš Kobes, Ph.D.

Katedra sociologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat PhDr. Tomáši Kobesovi, Ph.D. za odborné vedení práce, ochotu a cenné rady.

Dále bych ráda poděkovala všem respondentům za jejich čas, spolupráci a ochotu mluvit o svém soukromí.

Obsah

1	Úvod	1
2	Teoretická část	3
2.1	Homosexualita v kontextu sociologie	3
2.1.1	Legalita homosexuality	4
2.2	Coming out	5
2.3	Navazování vztahů	6
2.4	Hypersexualita homosexuality	6
2.5	Homosexualita v offline světě	7
2.6	Homosexualita v online světě	9
2.6.1	Online aktivity LGBT+ osob	10
3	Metodologická část	13
3.1	Výběr respondentů	13
3.2	Etika výzkumu	13
4	Analytická část	15
4.1	Aneta	15
4.1.1	Coming out a subjekty touhy	15
4.1.2	Možnosti navázání vztahu	16
4.1.3	Proces navazování vztahu	17
4.1.4	Seznamky a sociální sítě	18
4.2	Filip	19
4.2.1	Coming out a subjekty touhy	19
4.2.2	Možnosti navázání vztahu	20
4.2.3	Proces navazování vztahu	21
4.2.5	Prostředí LGBT+ klubů	22
4.3	Helena	23
4.3.1	Coming out a subjekty touhy	23
4.3.2	Možnosti navázání vztahu	24
4.3.3	Proces navazování vztahu	25

4.3.4 Seznamky a sociální sítě	25
4.3.5 Prostředí LGBT+ klubů	26
4.4 Jana	27
4.4.1 Coming out a subjekty touhy	27
4.4.2 Možnosti navázání vztahu	27
4.4.4 Seznamky a sociální sítě	28
4.4.5 Prostředí LGBT+ klubů	29
4.5 Viktorie	30
4.5.1 Coming out a subjekty touhy	30
4.5.2 Možnosti navázání vztahu	30
4.5.3 Proces navazování vztahu	31
4.5.4 Seznamky a sociální sítě	31
4.5.5 Prostředí LGBT+ klubů	32
4.6 Komparace výsledků.....	32
5 Závěr	34
6 Seznam použité literatury	36
7 Resumé.....	39

1 Úvod

Život každého z nás je spjatý se sexualitou. Obecně se o ní předpokládá, že je výchozím bodem reprodukce nejen člověka jako lidského druhu, ale také jeho společnosti. Odtud sexualita není jen záležitostí intimity a soukromí, ale je také věcí veřejnou spojenou s celou řadou sociálních pravidel a norem majících v zorném poli určité imperativy. Jedním z nich je heterosexuální model, který normuje životy lidí, kteří se tomuto modelu vymykají (srov. např. Giddens 1996: 126). Týká se to především homosexuality. Pokud někoho označíme za homosexuála, stává se toto označení dominantním a většina jeho činů je rámcována jeho homosexualitou. To se promítá i do navazování možných partnerských vztahů či erotických kontaktů. V okamžiku, kdy u jedince dojde k uvědomění si své homosexuální orientace, stává se pro něj hledání partnera stejného pohlaví legitimní, protože takové chování je v souladu s chápáním sebe sama jako neheterosexuální osoby (Simon, Gagnon 1967: 177-182).

Přetrvávající pohled na navazování vztahů a vytváření párů vychází z předpokladu, že pár je reprodukční jednotka, základ domácnosti a rodiny. Tato genderovaná kulturní očekávání iniciují rovněž to, kdo je a kdo není vhodným partnerem (Možný 2002: 115). V případě homosexuality je to problematičtější, protože jakákoli snaha o vytvoření takového vztahu je v kontextu heterosexuálního modelu spojena s rizikem atakování a zpochybňování heterosexuality dotyčného interagovaného jednotlivce a stejně tak normovaného rodinného ideálu. V kontextu těchto rizik je pak otázkou této práce, jakým způsobem homosexuálové navazují vztahy, s jakými problémy se při tom potýkají a k čemu tyto problémy odkazují nebo s čím souvisí. Konkrétně mě bude zajímat, jak homosexuálové vnímají prostředí LGBT+ klubů jako institucionalizovaného prostoru k možnému seznámení a dále chci zjistit, jakou roli hrají v životech homosexuálů seznamovací aplikace a sociální sítě, jejichž význam v možnostech prvotního vyjednávání své identity a následného hledání partnerů za poslední desetiletí výrazně vzrostl.

Práce se skládá ze tří hlavních částí – teoretické, metodologické a empirické. V teoretické části vymezuji pro práci klíčové termíny. Nejdříve se věnuji legalitě homosexuality, protože existují společnosti, ve kterých je homosexualita nepřipustná, a to se podstatným způsobem promítá do možností navazování vztahů. Dalším klíčovým termínem je coming out. Nejenže je to proces uvědomění si odlišné sexuální orientace (vnitřní coming out) a případného obeznámení okolí s touto skutečností (vnější coming out), ale je to také proces, který se promítá do možných způsobů navazování vztahů (Simon, Gagnon 1967: 177-182). Navazování vztahů je v tomto případě představené jako proces, který vede od porozumění sama sobě k uvědomění si, že je někdo v zorném poli (erotické) touhy a k následnému vymýšlení strategií na seznámení. Dále vymezuji online a offline prostředí. Posledním klíčovým termínem je hypersexualita, která je nejvíce spojovaná s představami o sexuálním chování homosexuálních mužů, k jejichž stereotypizaci sociální sítě přispívají výrazným způsobem.

Metodologická část práce obsahuje kapitoly věnující se metodám a etice výzkumu. Pro jeho realizaci jsem použila polostrukturované rozhovory, které jsem uskutečnila se čtyřmi respondentkami a jedním respondentem, kteří patří do kategorie lesba nebo gay. Slovo kategorie používám záměrně, neboť jsem při rozhovoru s jednou z respondentek narazila na problém s tímto označením. Problém se opírá o již výše zmíněnou teorii rámcování – nepřemýšlí o sobě jako o lesbě, nýbrž jako o člověku, ženě a skutečnost, že se jí líbí ženy, nemá charakterizovat její osobu (srov. např. Simon, Gagnon 1967: 177-182).

Poslední část je postavená na datech, která jsem získala z rozhovorů. Skládá se z pěti různých příběhů respondentů, ve kterých věnuji pozornost zejména navazování vztahů. V závěru práce je komparace všech příběhů, na jejichž základě se snažím identifikovat základní rysy problematiky navazování vztahů respondentů podle dílčích témat zabývajících se coming outem, možnostmi navázání vztahu, utvářením vztahu, zkušenostmi se seznamkami a sociálními sítěmi a vnímáním LGBT+ klubů.

2 Teoretická část

2.1 Homosexualita v kontextu sociologie

Jakkoliv bychom se s homosexuální praxí mohli setkat v minulosti, dosud je na ni nahlíženo jako na něco, co se vymyká zažité heteronormativě (srov. např. Kitzinger 2005: 221). Homosexuálové se nadále mohou setkávat s fyzickým i psychickým násilím a předsudky. Uvědomují si, že na ně někteří členové společnosti mohou nahlížet negativně, a to velmi ovlivňuje jejich životy (Giddens 1999: 126).

Obecně jsou považováni za devianty. Stigmatizováni jsou takové vlastnosti, které člověka v určitém směru znevýhodňují. Podle míry viditelnosti dělí Erving Goffman (2003) vlastnosti na diskreditující, ty jsou viditelné pouhým okem a na diskreditovatelné, které nejsou na první pohled viditelné. Dále rozděluje stigma na tři typy. Prvním typem stigmatu je viditelná tělesná vada. Do druhého typu zařazuje vady charakteru, mezi které patří například nezaměstnanost, alkoholismus, duševní poruchy a homosexualita. Mezi poslední typ stigmat, které nazývá kmenové, řadí stigma rasy nebo náboženství. Jestliže má někdo viditelnou tělesnou vadu, je to neodlučitelná součást jeho života a ostatní lidé se k tomu tak staví. Pokud se někdo potýká například s některou z vad charakteru, je diskreditovatelný. Tento člověk musí v každodenních interakcích regulovat informace a chování, tedy vyjednávat svou identitu, pokud nechce, aby byla jeho vada odhalena (Goffman 2003: 54).

Stigmatizace se vyskytuje všude, kde existují nějaké normy a pravidla. Ve chvíli, kdy se někdo od zažitých norem a pravidel odkloní, označíme ho za devianta a vytváříme si o něm předsudky (Goffman 2003: 145). Alkoholikovi můžeme připisovat špatné dětství nebo životní tragédii, o homosexuálovi si můžeme myslet, že zneužívá malé chlapce a podobně. Stigmatizovaný může své stigma přijmout nebo se ho může pokusit odstranit. Erving Goffman (2003) udává příklad fyzicky znetvořeného člověka, který podstoupí plastickou operaci tak, aby naplňoval očekávanou normu. V tomto smyslu homosexuálně orientovaní lidé své stigma mohou přijmout a více či méně se za něj stydět. Dále

mohou například navštívit psychiatra a doufat, že je vyléčí. Také mohou svou sexuální orientaci tajit před okolím nebo ji popřít a chovat se podle daných heterosexuálních norem (Goffman 2003: 17-18) úzce spjatých především s normativem reprodukce, a to navzdory tomu, že různé formy antikoncepce sexualitu a reprodukci oddělují podobným způsobem jako v případě homosexuality. V návaznosti na heterosexuální normy je důležité zmínit, že v krajních případech tyto normy mohou vymezit homosexuální chování jako nelegální.

2.1.1 Legalita homosexuality

Homosexualita je ve velké části světa normována. Závaznost těchto norem se může promítnout i do stávajícího právního systému, který homosexualitu může vymezit jako nelegální akt, za který mohou hrozit velmi vysoké tresty vymezující homosexualitu jako nelidskou či odporující kritériím lidství. Například v africké Gambii hrozí homosexuálům až doživotní trest, trestu předchází vyslychání a mučení (Amnesty International 2014). Minulý rok přijala země několik doporučení zaměřených na svobodu projevu a platnost *Úmluvy proti mučení*, která se však nevztahuje na homosexualitu (Amnesty International 2020). Čečensko, autonomní stát patřící pod Ruskou federaci, dlouhodobě nehumánně trestá homosexuály – mučí je a někteří při mučení umírají (Amnesty International 2019). V některých zemích USA, jako například Florida, je homosexualita doposud považovaná za sodomii (Homodomov 2006).

V České republice homosexualita není trestná. Nicméně legalita homosexuálního partnerství není rovnocenná heterosexuálním párům. Od roku 2006 je umožněno stejnopohlavním párům uzavírat tzv. registrované partnerství, které však není rovno manželství. Registrované partnerství je totiž z právního hlediska velmi „ořezané.“ Požadavky aktivistů jsou následující: manželský status, práva a povinnosti, jako je například adopce dětí, úprava vztahu k dětem po rozpadu vztahu nebo například svatební obřad s přítomností svědků (Jsme fér nedatováno). Požadavkům v tomto směru doposud vyhověno nebylo.

Odpůrci, zastávající heterosexuální normy, s manželstvím a ostatními právy pro homosexuály nesouhlasí. Jedním z důvodů nesouhlasu je strach o narušení chodu celé společnosti. Příznivci naopak tvrdí, že s nabytím stejných práv se nic k horšímu nezmění a homosexuálové dostanou šanci na kvalitnější život. Tato dvojí sociální norma, která se promítá do druhořadě vymezeného homosexuálního partnerství, se odráží následně i v odlišných strategiích seznamování. Homosexuálové se na různých místech chovají podle aktuálních sociálních, geografických, časových a prostorových faktorů. Na některých místech či v určité společnosti je pravděpodobnější, že se stanou sami sebou, než na jiném místě či v jiné společnosti (Pitoňák 2013: 31). Signifikantní rozdíl mezi homosexuály a heterosexuály tak existuje podle Anthony Giddense (2012) především ve způsobech komunikace sexuality jako vztahového tématu (Giddens 2012: 147-152), který má dvě základní fáze vztahující se ke coming outu a navázání možného partnerského vztahu.

2.2 Coming out

Coming out nebo také coming out of the closet doslovně znamená vyjít ven nebo vyjít ven ze skříně. Označuje se tak proces, kdy si člověk uvědomí nebo veřejně přizná svou odlišnou sexuální orientaci, takzvaně „*vyjde s pravdou ven*“ (Seidman 2002: 25).

Coming out se dále dělí na vnitřní a vnější. Vnitřní coming out je proces, při kterém dochází k vlastnímu uvědomění. Vnější coming out je komunikační proces klíčový pro formování homosexuální identity, a zároveň je artikulován směrem k druhým - rodičům, sourozencům, přátelům. Kromě toho, že utváří identitu homosexuálnímu jednotlivci, ohrožuje identitu jeho blízkých – kdo jsem, když mám za syna/ bratra/ kamaráda gaye? S každým novým člověkem, kterému se ke své sexualitě dozrají, prochází opět coming outem, který se tak promítá do jejich sociální interakce a navazování možných partnerských vztahů (Spoluout nedatováno).

2.3 Navazování vztahů

Vzhledem k tomu, že coming out neovlivňuje pouze identitu homosexuální osoby, ale také identitu blízkého okolí, je navazování možného vztahu problematické. Na druhou stranu to však vedlo k institucionalizaci možných způsobů navazování vztahů.

Mezi první pozorované způsoby navazování vztahů homosexuálů na našem území patří psaní inzerátů do novin. Za rok 1926 objevil primář Karel Funk v novinách 132 inzerátů, o kterých se domníval, že jsou psané homosexuálními muži. Karel Funk (1926) tyto inzeráty rozpoznával podle jejich značky (např. *Stejná touha, Diskrétnost*) či podle jiných specifických hesel. Další možností byla návštěva tzv. „*holand*.“ Na těchto místech se muži mohli domluvit na dalším setkání nebo zde mohlo dojít k sexuálnímu styku (Seidl 2019: 159-160).

Navzdory povědomí o této institucionalizované praxi neexistuje mnoho výzkumů, které jsou zaměřeny na navazování vztahů homosexuálně orientovaných osob. Je pravděpodobné, že homosexuálové mají během dospívání méně zkušeností s romantickými vztahy. Pokud se rozhodnou hledat potenciální partnery mají dvě základní možnosti. Buď mohou využívat možností klubové scény nebo se přesunout do online prostředí. Pro seznamování přes internet se rozhodují především z následujících dvou důvodů: je snazší zde najít LGBT+ osoby; je jednodušší a bezpečnější oslovit někoho skrze internet (Hillier, Mitchell, Ybarra 2012: 226-227).

2.4 Hypersexualita homosexuality

Internet má celou řadu výhod, umožňuje navázání kontaktu mezi lidmi na celém světě, usnadňuje domluvu na osobním setkání, pomáhá navázat kontakt lidem, kteří jsou nějakým způsobem stigmatizovaní atd. Má také celou řadu nevýhod, z nichž nejproblematictější je především hypersexualizace homosexuality. Hypersexuální chování je obecně považováno za takové sexuální chování, při kterém má jedinec sníženou kontrolu nad sexuálním nutkáním

a fantaziemi. Obvykle se projevuje zvýšenou sexuální aktivitou, nadměrnou masturbací, cybersexem či závislostí na pornografii (Bóthe et al. 2018: 2268-2269).

Výzkum *Hypersexuality, Gender, and Sexual Orientation: A Large-Scale Psychometric Survey Study* je zaměřen na porovnání hypersexuality nejdříve mezi heterosexuálními muži a ženami a poté mezi heterosexuálními muži a LGBTQ muži, heterosexuálními ženami a LGBTQ ženami s využitím HBI (*Hypersexual behavior inventory*) škály. LGBTQ muži zaznamenali nejvyšší skóre v každé měřené dimenzi hypersexuality, zatímco heterosexuální ženy nejmenší. LGBTQ muži měli největší počet sexuálních partnerů a největší počet příležitostných partnerů. Rozdíl mezi heterosexuálními a LGBTQ ženami nebyl výrazný (Bóthe et al. 2018: 2269). Autoři nabízí možná vysvětlení výskytu hypersexuality u LGBTQ mužů: 1. snadný přístup k pornografii a hledání partnerů na internetu; 2. zažívání homofobie (i v malé míře) může vést k úzkosti a problémům se sexualitou, což může způsobit hypersexuální tendence. Z těchto závěrů lze usoudit, že LGBTQ muži jsou nejvíce ohroženou skupinou (Bóthe et al. 2018: 2266) v tom smyslu, že online svět stereotypizuje jedince, který vstupuje do online prostředí, protože předpokládá, že do něho vstupuje, protože hledá pouze sex nikoliv vážný vztah.

Z těchto důvodů mnoho homosexuálů setrvává nebo preferuje možnosti offline světa typického určitými institucionalizovanými praxemi spojenými především s existencí homosexuální komunity a její klubové scény zformované do podoby, jak je známá, především v druhé polovině 20. století (Giddens 1999: 129).

2.5 Homosexualita v offline světě

Prostředí klubů umožňuje těmto lidem chovat se přirozeně bez toho, aniž by museli brát ohledy na to, co si o nich myslí heteronormativní společnost (Pitoňák 2013:31). Tyto kluby poskytují soukromý prostor, ve kterém se může

odehrávat to, o co heterosexuálové nestojí. V tomto případě se ostatní nehomosexuální kluby označují za veřejný prostor, ve kterém není příliš přijatelné homosexuální chování (Fafejta 2004:80). Pro mnoho leseb a gayů, kteří LGBT+ kluby navštěvují, je běžné hledání a střídání sexuálních partnerů (Giddens 1999:129). LGBT+ kluby tak představují jakési útočiště a za dobu své existence se staly sociální institucí s propracovanými pravidly, včetně seznamovacího komunikačního komplexu, v němž má své zvláštní místo tzv. gaydar/ gay radar¹. Gaydar je procvičovaná dovednost kombinující rysy embodimentu a stereotypizace, která však napomáhá k prohlubování další interakce s potenciálním partnerem. Na základě verbálního i neverbálního chování a sdíleného systému významů, mohou gayové a lesby o druhých předpokládat jejich homosexuální orientaci. Pokud má například někdo připnutý odznak duhy, pravděpodobně LGBT+ komunitu podporuje nebo je její součástí (Nicholas 2004:60).

Vedle toho jsou dalším důležitým institutem darkroomy. Darkroomy jsou uzamykatelné místnosti bez světla téměř v každém LGBT+ klubu. Jejich hlavním účelem je poskytnout návštěvníkům klubu prostor pro sexuální aktivity. Využívané jsou převážně muži a často zde dochází ke skupinovému sexu. Skupinový sex je v tomto prostředí velmi nebezpečný, a to hned z několika důvodů. Anonymita a možná opilost účastníků představuje nebezpečí zejména ve vztahu k přenosu HIV, drogám a krádežím (GMFA 2019).

Fenomén darkroomu vznikl mezi lety 1960 a 1970 v USA se stejným cílem, se kterým vznikaly již výše zmíněné „holandy.“ Tato místa přispívají k hypersexualizaci homosexuality v tom smyslu, že vytváří stereotyp homosexuálního muže vstupujícího do takového prostředí s cílem najít muže na sex pod rouškou tmy a anonymity bez dalších závazků (GMFA 2019).

Je nutné podotknout, že tento rys není typický jen pro homosexuály. Je to institucionalizovaná verze sexuální a emocionální rovnosti, která se stala

---

¹ Gaydar nebo gay radar je spojení slov gay a radar. Slovo radar je v tomto spojení slovní hříčkou – radar hlásící odlišnou sexuální orientaci (Nicholas 2004:60).

důležitým společenským rysem. Podle Giddense je to způsobeno především nástupem antikoncepce, v němž lidská sexualita byla vyjmuta z lidské reprodukce a ženy mají v této souvislosti nárok na stejné uspokojení jako muži (Giddens 2012:10-11). Koncept volné lásky a swingers party a skupinový sex jsou jen alternativou k tomu, co se odehrává v LGBT+ klubech s jejich darkroomy. Problém je v tom, že vztah redukuje na sex bez předpokladu dlouhodobého partnerského vztahu.

V důsledku toho, je zde vedle sebe několik problémů, které navazování trvalého vztahu problematizují. Na jedné straně figuruje hypersexuální stereotypizace homosexuálů, která se promítá zejména do online světa, na straně druhé egalitarizace vztahu, který je v kontextu takových praxí jako darkroom, skupinový sex či swingers party redukován jen na konzumaci sexu bez jakýchkoliv emocí. Sexualita se stala vzhledem k těmto praxím mnohem tvárnější a internet tuto tvárnost ještě více umocnil. Nejenže činí určité informace týkající se lidské sexuality mnohem dostupnější, ale také jim poskytuje možnost experimentovat, mohou dělat to, co by v realitě nikdy neudělali, a přitom se schovávat za monitor a klávesnici nebo za identitu někoho jiného. Propůjčení identity či krádež identity může být velmi nebezpečné a usnadňuje tak cestu například k pedofilii. Pomineme-li však všechny tyto různé nástrahy, internet se zdá být dobrým místem pro hledání partnerů (Ross 2005: 343).

2.6 Homosexualita v online světě

Pro mnoho gayů, leseb, bisexuálů a transexuálů je internet důležitým místem, zejména žijí-li na vesnici nebo v menších městech. Internet je pro ně zdrojem informací, umožňuje jim navázat kontakty s ostatními a vytváří pocit, že jsou součástí komunity a nejsou na své problémy sami (Pullen, Cooper 2010: 39). Mladí LGBT+ lidé, kteří se aktivně snaží vytvářet nové způsoby, jak informovat o queer problematice, jsou průkopníky v proměně společenského vztahu k homosexualitě k lepšímu, navzdory tomu, že čelí historicky

zakořeněnému útlaku a předsudkům. Internet dává těmto lidem nové možnosti, kterými jsou například virtuální coming out, hledání potencionálních budoucích partnerů, hledání sexuálních partnerů, budování komunit a podpůrných skupin aj. (Pullen, Cooper 2010: 1-2).

2.6.1 Online aktivity LGBT+ osob

Vznik internetu v průběhu 80. a 90. let 20. století měl nepochybně velký dopad na komunikaci mezi lidmi. Nejdříve bylo možné vyvěsit na internet inzerát, byly zakládány blogy a postupně vznikaly placené i neplacené seznamky a sociální sítě. V roce 2005 se poprvé objevil fenomén coming outu na Youtube (Pullen, Cooper 2010: 51). Mladí gayové a lesby přidávají videa na Youtube, ve kterých se dozývají ke své odlišné orientaci. Ve videích vypovídají o tom, jak si svou sexuální orientaci uvědomili, jak to oznámit nejbližším atd. Jejich cílem je poradit ostatním a ukázat jim, že v tom nejsou sami (Pullen, Cooper 2010: 39). V roce 2004 vznikl Facebook, který byl původně založený pro potřeby studentů vysokých škol, nyní si může vytvořit účet každý, kdo má platnou e-mailovou adresu. Facebook se od jiných sociálních sítí liší tím, že si lidé přidávají do přátel pouze osoby, které znají, to však není pravidlem. Na Facebooku postupem času začaly vznikat soukromé uzavřené skupiny pro gaye a lesby, kde mají možnost navazovat vztahy (Pullen, Cooper 2010: 100). Existuje mnoho dalších sezonek a sociálních sítí, na kterých lze navázat vztah. Homosexuálové se na těchto virtuálních místech mohou odlišovat od ostatních například tím, že si do profilu napíší svou sexuální orientaci nebo vloží emotikon symbolizující duhu (srov. např. Nicholas 2004: 60-65).

V českém prostředí vznikly první seznamky iboys a igirls pro gaye a lesby v roce 2008. Registrovat se může bezplatně každý, kdo zadá svůj e-mail, uživatelské jméno a heslo. Při vytváření vlastního profilu má každý uživatel možnost vyplnit místo svého bydliště, svůj vzhled a ohodnotit podle oblíbenosti různé sexuální praktiky na pětibodové škále. Mezi tyto praktiky je zařazen aktivní či pasivní orální sex, onanie, líbání a mazlení. Dále je možné specifikovat to, co

uživatelé na seznamce hledají a na výběr mají z následujících možností: vážný vztah, pravidelný sex, sex na jednu noc, přátelství, pokec či spolubydlení (lovino.cz nedatováno). Význam těchto internetových seznamek klesá s nástupem seznamovacích aplikací a sociálních sítí, které lze stáhnout do mobilních telefonů, což uživatelům umožňuje být téměř neustále online. Nejenže jsou nové seznamovací aplikace modernější, než výše zmíněné internetové seznamky, ale tyto aplikace umožňují propojení uživatelů na základě GPS, a tak uživatele mohou upozornit, že v jeho okolí je osoba vhodná k seznámení (Louw, Carah 2015: 263).

Internet neslouží k navazování vztahů či hledání vlastní identity pouze mladým lidem. Christopher Pullen a Margaret Cooper (2010) píšou o vdaných ženách hlásících se k homosexualitě. Tyto ženy se vdaly a založily rodiny z mnoha důvodů. Pomoc nachází v online komunitách, kde mohou kontaktovat jiné ženy, které jsou nebo byly v podobné situaci. Většina mladých gayů a leseb postupovala při coming outu opatrně. U vdaných žen jsou rizika daleko vyšší. V této situaci vyvstává několik otázek – co na to řekne manžel, jak budou reagovat děti, obrátí se celá rodina proti ní? Virtuální komunity nabízejí odpovědi na jejich otázky, radí, jak projít coming outem a nabízí jim zázemí v případě, že o všechno přijdou (Pullen, Cooper 2010:76).

Uvedené naznačuje, že v kontextu sociálních sítí se zformovalo prostředí, které umožňuje se na negativěch spojené především s redukcí vztahu jen na bezemoční sex a všudypřítomnou hypersexualizací emancipovat. Mne v této souvislosti zajímá: Jak se osoba stejného pohlaví stává subjektem touhy? 2. Jak gayové a lesby vnímají své šance na seznámení? 3. Kdo a jak iniciuje navázání kontaktu? 4. Je prostředí LGBT+ klubů vhodné k navazování vztahů?

Předpokládám, že lesby a gayové vnímají své šance na seznámení jako menší oproti šancím, které mají heterosexuálové. Dále si kladu za cíl ověřit, zda neheterosexuálové upřednostňují k navazování vztahů online prostředí, a to hlavně při své vůbec první zkušenosti s kontaktováním jiné osoby. V poslední řadě předpokládám, že LGBT+ kluby jsou vnímány lesbami a gayi jako

hypersexualizované prostředí nevhodné k nalezení stálé partnerky či stálého partnera.

Jsem si vědoma toho, že můj výzkumný vzorek respondentů není natolik reprezentativní, abych mohla z výsledků výzkumu udělat závěr pro celou komunitu gayů a leseb. Mým cílem není dosáhnout obecných závěrů, snažím se odhalit problémy, se kterými se respondenti potýkají a zjistit s jakými dalšími faktory tyto problémy souvisejí.

3 Metodologická část

Výzkum jsem zrealizovala na základě polostrukturovaných rozhovorů. Celkem jsem provedla pět polostrukturovaných rozhovorů s lidmi, kteří se identifikují jako gayové a lesby. Rozhovory jsem se souhlasem respondentů nahrála, nahrávky jsem přepsala a následně analyzovala podle následujících témat: coming out a subjekty touhy, možnost navázání vztahu, proces navazování vztahu, zkušenosti se seznamkami či sociálními sítěmi a vnímání LGBT+ klubů (Mišovič 2019: 138). Každý z provedených rozhovorů trval přibližně 30 minut.

3.1 Výběr respondentů

K výběru respondentů jsem využila metodu sněhové koule. Nejprve jsem oslovila své přátele s otázkou, zda neví o někom, kdo splňuje požadavky pro můj výzkum a zároveň by s rozhovorem souhlasil. V případě nesouhlasu jsem danou osobu poprosila o kontakt na jinou osobu, která by s rozhovorem souhlasila (Sociologická encyklopedie 2018). Největším problémem pro mě bylo najít respondenty z řad homosexuálních mužů. Nakonec jsem vybrala čtyři respondentky a jednoho respondenta, kteří se věkově lišili. Věková odlišnost byla důležitá pro porovnání jejich zkušeností s navazováním vztahů.

3.2 Etika výzkumu

Při tomto výzkumu byly dodrženy pravidla vycházející z odborného článku *Etika pro vědecko-výzkumné pracovníky* od autorů Kateřiny Ivanové a Marina Zieliny (2010). Žádný z respondentů nebyl poškozen, oklamán, nebylo narušeno jeho soukromí. Souhlas o provedení a nahrávání rozhovorů byl sjednán ústně. Identita respondentů je zcela anonymizovaná, uvedené jsou smyšlená jména. V případě, že se tyto osoby v rozhovorech zmiňují o další osobě, městu či jiném místě, jména dalších osob a názvy měst či míst jsou označeny velkými písmeny

s tečkou, písmena jsou zvolena podle pořadí abecedy. Každá takto označená osoba či místo má v celém textu stejné označení.

4 Analytická část

V této části práce nejdříve představím jednotlivé respondenty a jejich příběhy, ve kterých sleduji témata coming out, možnost navázání vztahu, utváření vztahu, zkušenosti se seznamkami a sociálními sítěmi a jejich vnímání LGBT+ klubů. V závěru této kapitoly je srovnání zkušeností respondentů podle jednotlivých témat. Srovnání považuji za důležitý krok k pochopení a ucelení problematiky navazování vztahů respondentů prolínající se všemi následujícími kapitolami.

4.1 Aneta

4.1.1 Coming out a subjekty touhy

Anetě bylo v době rozhovoru 45 let. Celý život tušila, že ji přitahují ženy, ale nejen společenské normy, ve kterých vyrůstala, jí bránily si tuto skutečnost přiznat. Svě touhy potlačovala a značnou část svého života žila s tím, že nejsou reálné.

VJ: Kdy jsi si poprvé uvědomila, že je něco jinak s tvou sexuální orientací?

„Asi možná jsem to věděla od narození, ale nejspíš jsem si myslela, že je to jenom výplod mé fantazie asi. Takže jsem měla kluky.“

Aneta svůj poslední vztah s mužem ukončila ve svých 28 letech. Ukončení vztahu předcházely opakované milostné chvíle s její kamarádkou, které jí pomohly objevit a přijmout její homosexualitu.

„No tak jako měly jsme se rády, protože jsme byly kamarádky, tak jsme se podporovaly ve všem, všechno jsme o sobě věděly. Skoro všechno teda, ona mi všechno o sobě neřekla, já jí taky ne. (...) Jednou jsme

koukaly na televizi, nevím, jestli jsme byly opilý nebo střízlivý, na to si nepamatuju, tak nějak jako normálně jsme se koukaly na televizi. Pak nějak jako vyjela, tak jsem se nebránila, no. Pak jsme se asi 3 nebo 5 dní neviděly, byly jsme z toho obě vyplašený. (...) No pak se to teda opakovalo no (smích).“

Vnější coming outem prošla ve svých 35 letech, když se seznámila se svou přítelkyní A., se kterou je dodnes. Po coming outu se výrazně zhoršily její rodinné vztahy, Aneta stejně jako mnoho jiných homosexuálních osob čelila odmítnutí ze strany rodičů za to, že nedodrжуje rodinné a společenské normy (Sadowski, Chow, Scanlon, 2009: 176). Rodiče nejdříve chtěli, aby se od nich odstěhovala a komentovali to tak, že měla počkat, až umřou. S homosexualitou své dcery se dodnes plně nesmířili. Přestože byla prvotní reakce jejích rodičů velmi špatná, nadále s nimi mohla zůstat bydlet. Rodiče nakonec poznali i Anety přítelkyni A., ale mluví o nich jako o kamarádkách. Bojí se, co by řekli ostatní, ačkoli to všichni vědí a nepovažují to za problém.

4.1.2 Možnosti navázání vztahu

Aneta je velmi komunikativní a veselá žena. Svou homosexuální orientaci nepovažuje za něco, kvůli čemu by měla menší šance na seznámení.

VJ: A myslíš si, že než jsi potkala A. měla jsi menší nebo větší příležitost se s někým seznámit?

„Já jsem nikdy neměla problém se s někým seznámit jako kamarádka, to zase ne, ale zase jsem to nebrala tak, že jsem se seznámila s holkou, protože byla hezká, jako já jsem si to v hlavě řekla, ale nikdy jsem třeba po ní nevyjela, většinou to bylo naopak a já jsem z toho byla docela vyplašená.“

Zajímavé je, že sice nad ženami uvažovala jako nad subjekty touhy, ale nikdy vědomě neiniciovala bližší kontakt, který následoval. Jedním z možných vysvětlení Anetina úspěchu může být gaydar, na jehož základě dotyčné ženy usoudily, že by Aneta mohla být lesba.

4.1.3 Proces navazování vztahu

Aneta a její přítelkyně se seznámily v práci za pomoci jejich dvou kolegů, kteří tvořili pár. Kolegové věděli, že jejich kamarádka A. měla v minulosti několik zkušeností s ženami, a když poznali Anetu, pokusili se je seznámit.

„No A. byla svobodná, já taky. Povídaly jsme si, přijela za mnou na chatu, pak to řekla těm kámošům, těm gayům, že u mě byla. Oni si mysleli, že jsme se tam spolu vyspaly, protože A. už měla předtím taky úlety s holkama. Tak jsme řekly, že ne. Když zjistili, že jsme svobodný, tak oni to spíš urychlili. Není to tak, že by se to bez nich nestalo, prostě to urychlili. A. k nim třeba jezdila, tak pozvali i mě, domluvily jsme se, že pojedeme spolu mym autem. Tak jsme tam jely, tam byla sranda s nima, já vlastně byla poprvé mezi gayema, tak jsem si říkala, jak se asi budou chovat, protože jsem je znala z práce. Cítila jsem se tam hrozně dobře, přirozeně. No a ten jeden říkal, no tak si s A. půjdete spolu lehnout, ne. No něco bylo, no. Tak jsem se ráno vzbudila, byla jsem rozhozená, odvezla jsem ji domů, pak jsme si psaly esemesky. Furt jsem jí měla v hlavě. No a vzniklo to takhle no.“

Jedním z častých způsobů navazování vztahu u mých respondentů je seznámení se skrze další osobu. Aneta by se pravděpodobně s A. časem seznámila sama, ale jak sama říká, jejich společní kolegové proces urychlili.

4.1.4 Seznamky a sociální sítě

Aneta nikdy nepoužila žádnou sociální síť nebo internetovou seznamku k seznamování. Hlavní důvod je ten, že jí komunikace a navazování vztahů v běžném životě nedělá problém.

VJ: Použila jsi někdy seznamovací aplikaci nebo sociální síť k seznámení se s někým?

„Ne.“

4.1.5 Prostředí LGBT+ klubů

Pro Anetu jsou LGBT+ kluby důležité zejména proto, že poskytují prostředí, ve kterém neplatí heteronormativní pravidla. Lidé se zde mohou chovat přirozeně bez ohledu na společenské normy vymezující ženu a muže jako ideální pár.

VJ: Navštívila jsi někdy nějaký LGBT klub?

„No, jo, určitě, tam mě vzala poprvé A. Ale chtěla jsem tam dřív, jenže jsem nevěděla, že něco takového ve městě B. je. Protože tam se tě prostě nikdo nevšímá, nikdo nic neřeší a mně se tam fakt líbilo.“

VJ: Jak vnímáš to prostředí?

„No nevím, jestli bych si tam našla někoho do vztahu, jako samozřejmě vždycky se někdo najde, i mimo vztah (smích). Ale cítila jsem se tam dobře a pak už jsem chodila jenom tam. Byly jsem tam s A. svobodný.“

Ačkoli Aneta vnímá tyto kluby kladně zejména ve vztahu k její osobní svobodě, má prostředí klubů spojené s tím, že pro mnoho leseb a gayů, kteří

LGBT+ kluby navštěvují, je běžné střídání sexuálních partnerů (srov. např. Giddens 1999: 129).

4.2 Filip

4.2.1 Coming out a subjekty touhy

Filipovi bylo v době rozhovoru 26 let. To, že je gay, si uvědomil na základní škole. Vnější coming outem prošel až na střední škole ve městě B., když navázal svůj první vztah s mužem.

„No, to je těžký říct kdy, protože jako už na základce poslední ročníky, tak tam už jsem věděl, že je něco špatně, nebo ne špatně, ale jinak a nechtěl jsem si to připustit. Hlavně jak to bylo malý město, tak tam jsou všichni takový zpomalený a vím, jak na to měli názor, tak jsem ani nikomu nic neříkal, pak jsem šel na školu do města B. a tady jsem právě chtěl zkusit, jaký to je, tak jsem se seznámil s jedním klukem no a takhle k tomu došlo. Ještě chvíli jsem to utajoval, pak první lidi, co to byli, tak byli lidi z města B. a doma to nevěděl vůbec nikdo, tam jsem jim to řekl až asi v roce 2018 s tím, že od té doby, co jsem jim to oznámil, tak moc dobrý vztahy nemáme.“

VJ: Dobře, a jak jste se seznámili s tím klukem?

„Bylo to přes internet.“

Filip se nejdříve „vyoutoval“ svým přátelům, ti jeho orientaci přijali, bral je jako rodinu a věděl, že když se k němu vlastní rodina otočí zády, může se obrátit na své přátele. Rodičům to oznámil před třemi lety a od té doby se s tím jeho rodiče zcela neshodli (srov. např. Sadowski, Chow, Scanlon, 2009: 176).

4.2.2 Možnosti navázání vztahu

Filip vnímá své možnosti na seznámení jako více omezené oproti možnostem heterosexuálních mužů. Náhodné navázání vztahu mimo online prostor považuje za velmi těžké, protože si nikdy nemůže být jistý tím, že muž, kterého by chtěl oslovit, je gay a nechce zpochybňovat heterosexuálnost daného muže. Filip se na svůj gay radar nespolehá, mnoho „dnešních“ mužů podle něj lze na základě jejich vzhledu označit za homosexuály, ačkoliv nejsou. Více jistější je pro něj seznamování se přes internet nebo skrze jinou osobu.

„U nás je to dvojitý seznamování, to, který není přes aplikace je teda buď přes kamarády, anebo jen tak náhodně někoho potkat, ale to náhodný potkání, to je hodně těžký, protože v dnešní době skoro každej kluk vypadá jak teplouš a vim to i tady z jednoho příkladu od souseda, o něm si všichni myslí, že je teplej a nedokážou pochopit, že není. Takže potkat jen tak někoho je hodně těžký, a to seznamování přes kamarády vlastně vesměs taky, protože tady ve městě B. to funguje tak, že jsou nějaký lidi, mezi ně spadám i já a znám většinu těch lidí a ke mně se vždycky donese, kdo s kým spal a jelikož tady spali všichni se všema většinou, tak to seznamování je pak horší, protože dejme tomu člověk se s někým začne vídat, donese se to někomu, komu nemá a už je z toho strašná aféra. A už se zase k těm dvěma dostane špína na oba dva, takže tím pádem, není možnost se jen tak seznámit. Takže podle mě je to horší než u heterosexuálů se seznamovat.“

Navazování vztahů s pomocí jiné osoby je také problematické. Filip popisuje své zkušenosti z města B., kde se podle něj většina gayů navzájem zná nebo o sobě minimálně něco slyšeli. Uzavřenost komunity vede ke ztrátě soukromí a intimity, partnerská historie je veřejná a při jakémkoli konfliktu může být použita proti dotyčné osobě.

4.2.3 Proces navazování vztahu

Filipa a jeho současného přítele seznámila jejich společná kamarádka. Záměrně pozvala Filipa do kavárny na snídani, a tam je obsluhoval Filipův v té době budoucí přítel.

„Přes kamarádku. To bylo že před Vánoce, tak mi napsala kamarádka, jestli nechci jít s ní na snídani, (...). No a on mi zrovna dělal kafe, ten, se kterým mě chtěla seznámit, tak jsme se viděli, pozdravili jsme se, potykali jsme si, pak mi to nějak nedalo, tak jsem tam šel nakoupit, furt jako jsem na něj koukal, pak nevím, jestli on nebo já jsme se našli na instagramu, začali jsme se sledovat, tam jsme si začali psát, jenže on v tu dobu měl ještě vztah, kterej nefungoval. Pak jsme se začali vídat a asi tak po měsíci jsme se začali vídat víc a víc, protože ten vztah už neměl, (...).

Přestože se Filip se svým přítelem nejdříve viděli osobně, vztah zpočátku budovali prostřednictvím sociálních sítí. Hlavním důvodem budování vztahu skrze sociální síť byla skutečnost, že Filipův přítel byl v té době ve vztahu s jiným mužem.

4.2.4 Seznamky a sociální sítě

Filipovy zkušenosti se seznamovacími aplikacemi jsou převážně negativní. Hypersexualita homosexuality je zde zjevná a nabídky na nezávazný sex, sex za peníze nebo skupinový sex, nejsou neobvyklé (srov. např. Bőthe et al. 2018: 2266).

„Druhý seznamování jsou různé aplikace, na kterých to funguje jako trh s bílým masem, tam se člověk jenom přihlásí a hnedka mu chodí zprávy – jestli si neskočíme do postele nebo jestli nechce člověk v*kouřit a tak, rovnou se posílají fotky.“

Filip popisuje fungování seznamek jako „trh s bílým masem“ a má k tomu hned několik důvodů. Přišly mu nabídky na nezávazný sex od zadaných mužů (často v heterosexuálním manželství), sex za peníze nebo nabídky na dovolenou u moře od starších mužů.

„Nejstaršímu bylo 68 let, ten mi napsal, jestli si nechci přivydělat, tak jsem přemejšlel, jestli mu budu vůbec odepisovat, pak jsem mu napsal, že ne, že děkuju za nabídku a on, že by to byl příjemnej přivýdělek, a já mu píšu jakej, a on, že bych s nim jel na dovolenou, tam bysme si užili, tak mu píšu, že nejsem žádná prodejná dě*ka, že tohle nedělám, tak to ještě chvilku zkoušel, pak už jsem ho úplně začal ignorovat. Takhle je to vesměs často. Ale s tím, že tohle bylo nejintenzivnější, že se fakt snažil. Jinak většinou je to, že napíšu, jestli si člověk nechce užít, odepíše se, že ne, tak pak daj klid. Třeba po měsíci to zkusí zase, zase se odepíše, že ne a zase je klid. Ale je to taková běžná záležitost.“

4.2.5 Prostředí LGBT+ klubů

Filip LGBT+ kluby nenavštěvuje, protože se mu nelíbí prostředí a atmosféra těchto míst. Ačkoliv jsou homosexuální akce zaměřené na nezávazný a bezemoční sex pouhou alternativou k swingers party či skupinovému sexu heterosexuálních osob, přítomnost darkroomu v téměř každém gay klubu je k zamyšlení.

VJ: Takže z LGBT+ podniků jsi navštívil klub C. a ještě nějaký?

„Nenene, mně stačí jen o tom slyšet, jak to tam probíhá, a to mi bohatě stačí.“

VJ: A co jsi třeba slyšel, jak to tam probíhá?

„Ono je těch klubů několik. Třeba je jeden klub, kam nikdo nesmí jít v oblečení, dostane jenom ručník a chodí tam jenom v ručníku. Pak se tam může jít do sauny, kde si člověk sedne a najednou kouká, koho má v klíně.“

VJ: A myslíš si, že v těchto klubech se dá najít dlouhodobý vztah?

„Vůbec, vůbec. Tam je to buď na jednu noc nebo chvilkový, než zase zalítne někam jinam.“

Hypersexuální stereotypizace gayů se promítá i do klubové scény. Filip navštívil pouze jeden LGBT+ klub, a přesto si dokáže představit, co se děje v ostatních klubech, které často k hypersexuálnímu chování vybízí tím, že umožňují vstup pouze osobám bez oblečení zahaleným od pasu níže v ručníku (srov. např. Giddens 1996: 129).

4.3 Helena

4.3.1 Coming out a subjekty touhy

Heleně je 28 let. Svou menšinovou orientaci začala objevovat už v útlém věku. Když jí bylo 10 let, obdivovala na táboře svou vedoucí. Jak sama Helena řekla, kdyby byl vedoucí muž, bylo by jí jasné, že se jí líbí, ale protože to byla žena, své pocity nedokázala pochopit.

„Můj coming out proběhl vlastně tak trošku nadvakrát, protože na střední škole jsem řekla kamarádce, že si myslím, že jsem možná bisexuální a jako nějak jsme o tom nemluvily, jako v pohodě a když jsme se spolu pohádaly, přestaly jsme spolu mluvit, tak ona to v tý hádce použila proti mně a řekla mi, ať si najdu už konečně holku a dám jí pokoj. A ve mně to hrozně zůstalo, tím pádem jsem tohle všechno v sobě hrozně zašlapala a řekla jsem si prostě, že to není pravda, takhle to nebude a takhle to prostě být nesmí. (...)"

Mnoho výzkumů dokazuje, že školy nejsou příliš podpůrným místem pro LGBT+ děti. Ve školním prostředí mohou homosexuální děti čelit fyzickému či psychickému násilí, omítnutí ze strany vrstevníků a lhostejnosti ze strany učitelů a dalších zaměstnanců instituce (Sadowski, Chow, Scanlon, 2009: 175).

Helena se po negativních zkušenostech se svými spolužáky rozhodla svou sexualitu popřít. Popírání trvalo více než 4 roky. Změna přišla ve chvíli, když si Helena přiznala, že je lesba a svěřila se s tím své nejlepší kamarádce, která ji podpořila. Subjekt touhy nemusí být něco, co se dostává do zorného pole samozřejmě, ale může být popírán. Helena potřebovala někoho dalšího, kdo ji vyzval k tomu, aby nevzdorovala a svou sexuální orientaci přijala.

4.3.2 Možnosti navázání vztahu

Helena si myslí, že má menší šanci navázat vztah v offline prostředí a neumí si představit, že by jinou ženu oslovila na veřejnosti, aniž by věděla, že je lesba. Zde se opět setkáváme se strachem ze zpochybnění sexuální orientace dané ženy.

„No na 1000% menší. Trošku to vidím tak, možná je to z mé hlavy trochu nadsazený, ale když je člověk heterosexuální, tak se v podstatě může podívat skoro na jakýhokoliv člověka opačného pohlaví a víceméně předpokládat, že by tam něco mohlo vzniknout. Já prostě, když potkam jakoukoliv holku na světě, tak tohle předpokládat prostě nemůžu a je o to těžší třeba za někým přijít a seznámit se. Pokud si nejsem jistá, že ta druhá holka je taky na holky, tak za ní nepřijdu. Na druhou stranu strašně moc kluků nemělo s tímhle problémem ve chvíli, kdy oslovovali oni mě. Protože oni to můžou předpokládat.“

Helena má problém s předpokládanou heterosexuální orientací hned ve dvou případech. Kvůli tomu, že předpokládá heterosexuální orientaci u všech neznámých žen, má strach je oslovit. A protože muži předpokládají heterosexuální orientaci u ní, často

se jí stává, že ji oslovují. Nejčastěji ji oslovují klienti v práci, kteří po jejím odmítnutí obvykle hledají jinou firmu, která poskytuje stejné služby, aby ji nemuseli potkávat.

4.3.3 Proces navazování vztahu

Helena se o internetové seznamce dozvěděla od své kolegyně z brigády. Přes seznamku se za dobu jejího používání seznámila se čtyřmi ženami. Popsala mi, jak probíhala komunikace s jednou z žen, která se následně stala její přítelkyní.

„Tak to bylo právě na seznamce igirls, kdy mi tehdy napsala „ahoj a co ráda nakupuješ“ a já jsem si myslela, že to je nějaký prodejce, co se mi snaží něco vnutit, tak jsem jí trošičku odpálkovala a pak jsme si to teda nějak vyřešily no a o 4 dny později jsme šly na rande a bylo to úplně nejhezčí první rande.“

4.3.4 Seznamky a sociální sítě

Helena využívá možnosti internetové seznamky, avšak přiznává, že navazování vztahů na internetu není cesta, kterou si vybrala dobrovolně. Touto cestou se vydala, protože má strach oslovit ženu v reálném životě.

„(...) ty seznamky se strašně přičíí mojí romantický duši, já jsem takovej ten člověk, kterej věří na ty krásný setkání a ty seznamky jsou opravdu jako prostředek založenej přímo na to setkání a trochu se mi to přičíí, na druhou stranu nevidim úplně jinou možnost.“

Helena se stejně jako Filip setkala i s negativními zkušenostmi na seznamce. Dostávala fotky s nevyžádaným obsahem nebo například nabídky na sex ve třech.

VJ: A kdybys porovnala počet lidí, který ti psali na tý seznamce, třeba zrovna igirls, stávalo se ti, že ti prostě přišla nahá fotka a nic k tomu?

„Jo, taky se to dělo. Nebo „ahoj“ a nahá fotka, kolikrát ani bez oslovení nebo jestli nechci jít do trojky. Přišlo mi víc negativních zpráv, když si tipnu třeba 70 na 30 procent.“

Negativní zkušenosti s navazováním vztahů přes internet se objevují mezi lesbami i gayi. Velmi zajímavé je, že se žádná z respondentek nesetkala s tím, s čím se setkal Filip, tedy že by jim starší ženy nabízely peníze za sex. Zároveň žádná z respondentek neví o jiné ženě, která by podobné nabídky dostala.

4.3.5 Prostředí LGBT+ klubů

Helena do LGBT+ klubů chodí se svými přáteli hlavně kvůli tomu, že se zde cítí bezpečně a nemusí jako v „normálních“ klubech vysvětlovat mužům, kteří o ni stojí, že se jí líbí ženy.

VJ: Navštívila jsi někdy LGB klub?

„Jo, ve městě B. i ve městě E.“

VJ: A seznámila ses tam s někým? Nemusela z toho nutně být společně strávená noc, ale třeba, že jste se pak dál kontaktovaly.

„Tyjo, asi ne. Asi jsem se vyloženě na takovém místě nepotkala, aby to vedlo k nějakému dalšímu kontaktu. Myslím, asi ne.“

Přestože Helena považuje prostředí klubů za bezpečné a přátelské, doposud zde nepotkala jinou ženu, se kterou by navázala dlouhodobý vztah.

4.4 Jana

4.4.1 Coming out a subjekty touhy

Janě je 19 let. O tom, že by mohla být lesba začala poprvé přemýšlet ve 14 letech po tom, co se poprvé zamilovala do dívky.

„Ve čtrnácti jsem si to uvědomila, když jsem se zamilovala do holky, předtím jsem nějak o tom ani nepřemejšlela.“

VJ: Skončilo to tím, že jsi se do ní zamilovala a neřekla jsi jí to, nebo jsi jí o tom řekla?

„Řekla jsem jí to a řešily jsme to a bylo to opětovaný. A vlastně pak jsem o tom začla víc přemýšlet a uvědomila jsem si, že jsem nejspíš i na holky teda. Ale nepřemejšlela jsem víc do hloubky, na co jsem.“

VJ: Jak jste se seznámily?

„Přes internet.“

Jana se s dívkou po nějaké době sešla a začaly spolu chodit. O jejich vztahu řekla nejdříve své sestře, která je bisexuální, a tak se s ní o své sexualitě nebála mluvit. Poté se svěřila své matce, která její homosexualitu přijala.

4.4.2 Možnosti navázání vztahu

Jana si nemyslí, že by kvůli své sexuální orientaci měla menší šanci na seznamování se. Má zkušenosti s navazováním vztahů přes internet i bez použití internetu.

VJ: Myslíš si, že máš větší nebo menší příležitost se seznámit?

„Asi stejnou.“

4.4.3 Proces navazování vztahu

Většina jejích vztahů začala osobně. Nejčastěji se s ostatními ženami seznamovala skrze své kamarádky, které jsou také lesby. Zde se opět objevuje problematika navazování vztahů uvnitř komunity. Mnoho leseb se navzájem zná, a to vede ke ztrátě soukromí a intimity.

VJ: Jak začala většina tvých vztahů? Osobně nebo přes internet?

„Spíš osobně.“

VJ: Byly to holky, který jsi neznala nebo jsi o nich věděla, že jsou na holky?

„Většinou to byly třeba kámošky kámošek nebo tak.“

VJ: Takže to většinou nebyly náhodný holky, ale někdo z tvých blízkých věděl, že je na holky, a tak jste se seznámily?

„Jo, většinou to tak bylo.“

4.4.4 Seznamky a sociální sítě

Seznamování se přes internet objevila Jana, když jí bylo 14 let. V té době nikam nechodila a díky internetu mohla komunikovat s ostatními, aniž by musela opustit svou komfortní zónu. V té době se seznámila se svou první přítelkyní.

„Zkrátka jsme si psaly od rána do večera, probíraly jsme všechno, sdělovaly jsme si své tajemství, problémy, zkrátka všechno, a tak jsme si k sobě vybudovaly nějaký vztah, navzájem jsme se sobě i líbily,

podle fotek no (...) a jednou jsme si řekly, že se sejdeme, a tak se to zase posunulo jinam. Je to asi zvláštní, ale cítila jsem k ní něco už předtím, než jsme se viděly.“

Na Jany zkušenosti lze vidět, že internet pro někoho může být důležitým faktorem ve vyjednávání své homosexuální identity. Jana si nejdříve nebyla jistá svou sexuální orientací, ale poté poznala dívku se stejnými pochybnostmi o své osobě. Po nepřetržité konverzaci se sešly a od té doby tvořily pár.

4.4.5 Prostředí LGBT+ klubů

Jana LGBT+ kluby navštěvuje primárně kvůli zábavě a přátelskému prostředí. Nechodí tam sama s cílem někoho si najít, kluby navštěvuje se svými přáteli.

„Tak první, to byl tady ve městě B. v klubu C. a tam se mi to nelíbilo vůbec, tam jsem se ani s nikým neseznámila, ale pak druhej, tak byl klub D. ve městě E. a tam jsem se seznámila s dvěma holkama a bylo to fajn, i to prostředí. Sice nic extra vzhledově to prostředí, ale ty lidi mi tam přišli fajn. Jinak do těch klubů nechodím sama, většinou s kámošema.“

VJ: Šla jsi tam někdy s cílem někoho si najít nebo tam chodíš jen pro zábavu?

„Pro zábavu.“

4.5 Viktorie

4.5.1 Coming out a subjekty touhy

Viktorii je 22 let. To, že se jí líbí ženy zjistila během posledních let na základní škole. Podnětem k tomuto zjištění byl rozhovor o mužích s její kamarádkou, při kterém zjistila, že v budoucnosti po svém boku nevidí muže, ale ženu.

„Beru to jakoby nějak automaticky. Neměla jsem s tím ani vnitřní problém, jenom jsem se bála, jak to říct rodičům, ne v tom slova smyslu, jakože jak mě přijmou, ale spíš, proč to vůbec musím říkat.“

Po coming outu se k ní nikdo neotočil zády, naopak jsou jí přátelé i rodina oporou. Viktorie však naráží na problém s coming outem jako specifickým procesem pro osoby s menšinovou orientací. Považuje za zbytečné oznamovat skutečnost, že je někdo homosexuální, protože heterosexuální osoby se nemusí přiznávat k tomu, že je přitahují osoby opačného pohlaví.

4.5.2 Možnosti navázání vztahu

Viktorie považuje příležitosti k navázání vztahu přes internet pro všechny stejné. Seznamování mimo internet je podle ní pro gaye a lesby těžší.

„Já nevím, já bych řekla, že na internetu je šance 50/50 pro hetero i homosexuály a v normálním životě je to samozřejmě těžší, že nemají v profilu „jsem na holky, jsem homosexuál nebo vlaječku“ takže si na to musí člověk přijít sám a podle mě to jde, když člověk chce.“

Homosexualita v reálném světě není podle Viktorie tak viditelná, jako na internetu. Na internetu je snáze odvoditelná například z fotek a jejich popisků, ze

sdíleného obsahu dotyčných jedinců atd. V běžném životě nemusí být při pohledu na danou osobu nic k přečtení či vyvození. V tomto případě záleží na vlastní odvaze a překonání strachu ze zpochybnění sexuální orientace dotyčné osoby.

4.5.3 Proces navazování vztahu

Viktorii první vztah iniciovala její spolužačka v době, kdy se dozvěděla, že je Viktorie lesba. Protože její spolužačka neměla předchozí zkušenosti s ženami a vstoupila do vztahu pouze ze zvědavosti, vztah dlouho nevydržel. Svou další přítelkyní poznala na zábavě pro lesby.

„Ta věděla, že se mi líbí holky, seznámily jsme se na lesbický párty, ale jakoby ne, abychom hledaly vztah, sedly jsme si jako kamarádky, začaly spolu komunikovat a z toho to pak třeba po půl roce vyplynulo.“

4.5.4 Seznamky a sociální sítě

Viktorie sice používá seznamovací aplikace, ale nikdy tam nikoho nehledala, upřednostňuje osobní seznámení. Seznamky používá hlavně ze zvědavosti, zajímá ji, jací lidé tam jsou a jakým způsobem se vyjadřují.

VJ: Použila jsi někdy seznamku?

„Použila.“

VJ: A seznámila jsi se tam s někým?

„Ne (smích).“

4.5.5 Prostředí LGBT+ klubů

Viktorie LGBT+ kluby navštěvuje se svými přáteli. Navštěvuje je kvůli tomu, že nabízí prostředí, ve kterém se může chovat přirozeně. Viktorie je zároveň jedinou respondentkou, které se podařilo oslovit ženu v LGBT+ klubu.

„LGBT kluby vnímám jako prostředí, které je svým způsobem nutné pro komunitu, neb je to prostředí, kde se můžeš plně otevřít a nikdo na tebe nebude koukat v tom smyslu, jako pozorovat dvě holky, co spolu tancují. A je to hezké vidět, jak se lidé snaží užít ten čas tam a být plně sami sebou.“

Zmíněná nutnost existence takových klubů signalizuje, že přirozené chování gayů a leseb není příliš akceptované, a že gayové a lesby často v „normálních“ klubech kontrolují své chování (srov. např. Pitoňák 2013: 31).

4.6 Komparace výsledků

Z rozhovorů je zřejmé, že navazování vztahů je do značné míry ovlivněno vlastní sebedůvěrou a strachem z konfrontace kvůli zpochybnění sexuální orientace někoho jiného. Z tohoto důvodu se 3 respondenti poprvé seznámili se svým protějškem přes internet a někteří v tom pokračují doposud. Aneta seznamovací aplikace ani sociální sítě k navazování vztahů nikdy nepoužila, nemá problém komunikovat s ostatními lidmi na jakékoli téma a seznamovat se. Viktorie seznamky používá, nikoli však za účelem si někoho najít. Upřednostňuje osobní seznámení. Pokud jde o utváření vztahů v offline prostředí, své možnosti vnímají 3 respondenti jako menší oproti možnostem, jaké by měli, kdyby byli heterosexuální. Aneta a Jana si myslí, že jejich možnosti by se se změnou jejich sexuální orientace nezvýšily.

Každý z respondentů má zkušenost s některým z následujících způsobů navázání vztahu, a to přes internet, skrze jinou osobu či uvnitř komunity.

Aneta, Filip a Jana mají zkušenost s navázáním vztahu s pomocí jiné osoby. Helena, Filip a Jana mají zkušenost s navázáním vztahu přes internet. Online prostředí vnímají jako vhodné k navázání vztahu, a přestože se Helena s Filipem na internetu setkali i s nevhodnými zprávami a nabídkami, považují seznamování přes internet nebo s pomocí jiné osoby jako jediný možný způsob navázání trvalého vztahu. Hledání takového vztahu na internetu může být snahou některých gayů a leseb se emancipovat na existující stereotypizaci homosexuálů a vytvářet trvalejší vztahy za využití sociálních sítí. Seznamování se uvnitř komunity je do značné míry riskantní, protože se mnoho osob navzájem zná, a to může vést ke ztrátě soukromí.

LGBT+ kluby jsou všemi respondentkami vnímány jako přátelské prostředí, ve kterém je nikdo nesoudí. Zároveň je toto prostředí všemi respondenty považované za ne příliš vhodné k navázání dlouhodobého vztahu.

5 Závěr

Mým cílem bylo zjistit, jakými způsoby respondenti navazují vztahy, s jakými problémy se při tom potýkají a k čemu tyto problémy odkazují nebo s čím souvisí. Zrealizovala jsem 5 polostrukturovaných rozhovorů na jejichž základě je postavená analytická část práce. V této části umožňuji čtenářům nahlédnout do životních příběhů čtyř respondentek a jednoho respondenta.

Prvním velkým tématem analytické části je coming out a uvědomění si, že subjektem touhy může být osoba stejného pohlaví. Zaznamenala jsem kratší časový úsek mezi vnitřním a vnějším coming outem u mladších respondentů, přičemž se udává, že tento proces trvá průměrně sedm let. Sexuální orientace je objevena mezi desátým až sedmnáctým rokem života a po jejím objevení trvá až několik let, než ji jedinec přijme a řekne o tom ostatním. V přijmutí vlastní homosexuální orientace hraje velkou roli míra heteronormativity a stigmatizace okolí (Aktuálně.cz 2019). Dle mého názoru může mít na tento posun velký vliv vznik organizací podporujících LGBT+ osoby, které šíří osvětu o této problematice a tolerantnější pohled společnosti na problematiku subkultury neheterosexuálních osob.

Dále jsem se věnovala tomu, co si respondenti myslí o svých možnostech k nalezení partnerů a také tomu, jak se jim podařilo své partnery najít. Někteří si myslí, že mají stejné možnosti, jako všichni ostatní. Jiní si myslí, že jejich možnosti jsou daleko menší. Otázkou je, jak velkou roli v tom hraje jejich sebevědomí. Nikdo z respondentů sám od sebe sice neoslovil někoho, o kom by předem nevěděl, že je homosexuálně orientovaný, ale předchozí znalost sexuální orientace dotyčné osoby není vždy podmínkou k jejímu oslovení. Z vlastních kruhů homosexuálních přátel znám i takové, kterým nedělá problém oslovit kohokoli, ale souvisí to právě s jejich sebevědomím.

Posledními důležitými tématy jsou seznamky, sociální sítě, LGBT+ komunita a kluby. Seznamky a sociální sítě jsou vhodným nástrojem jak pro hledání dlouhodobých vztahů, tak pro jednotlivce hledající nezávislý sex. Dalším způsobem navazování vztahů je hledání partnerů uvnitř komunity. Komunita je

uzavřená skupina osob, které se často navzájem znají a sdílí informace o svých členech, což může vést ke ztrátě soukromí daného páru a nefunkčnosti jejich vztahu. LGBT+ kluby má většina respondentů spojené se zábavou či svobodou, ale také se stereotypem hypersexuálních osob, které je navštěvují (srov. např. Giddens 1996: 129). Ačkoli se mluví spíše o hypersexualitě homosexuálních mužů, vyskytuje se i mezi lesbickými ženami.

Mým cílem nebylo udělat závěr pro celou komunitu gayů a leseb, mohu ale poukázat na to, že oslovení respondenti se při hledání partnerů potýkají se specifickými problémy, které jsou pro heteronormativní společnost do značné míry neviditelné. Z tohoto důvodu považuji za důležité nadále věnovat pozornost problematice navazování vztahů homosexuálních mužů a žen.

6 Seznam použité literatury

Aktuálně.cz. 2019. „Coming-out trvá i sedm let, neheterosexuálům hrozí riziko sebevražd, říká výzkumník.“ *Economia, a.s.*

Amnesty International. 2014. „Za homosexualitu hrozí nově v Gambii i doživotí.“ [online] [cit. 7. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/pripad/gambie-homofobni-zakon>

Amnesty International. 2019. „Homosexuálům v Čechách hrozí mučení a smrt, nejméně dva lidé zemřeli.“ [online] [cit. 7. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/zprava/4480/homosexualum-v-cecensku-hrozi-muceni-a-smrt-nejmene-dva-lide-zemreli>

Amnesty International. 2020. „Gambie přijala doporučení proti mučení a pro zrušení trestu smrti.“ [online] [cit. 7. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/zprava/4816/gambie-prijala-doporuceni-proti-muceni-a-pro-zruseni-trestu-smrti>

Bóthe, B., Bartók, R., Tóth-Király, I., Reid, R. C., Griffiths, M. D., Demetrovics, Z., Orosz, G. 2018. „Hypersexuality, Gender, and Sexual Orientation: A Large-Scale Psychometric Survey Study.“ *Archives of Sexual Behavior* 47: 2265–2276. [online] [cit. 6. 3. 2021]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10508-018-1201-z.pdf>

Fafejta, M. 2004. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Nakladatelství Jan Piszkievicz.

Funk, K. 1926. „Homosexuální nabídky v novinách.“ *Revue v neurologii a psychiatrii*.

Giddens, A. 2012. *Proměna intimity: Sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Praha: Portál.

Giddens, A. 1999. *Sociologie*. Praha: Argo.

GMFA. 2019. „How to survive a darkroom.“ [online] [cit. 15. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.gmfa.org.uk/fs148-how-to-survive-a-darkroom>

Goffman, E. 2003. *Stigma: poznámky k problému zvládnání narušené identity*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Hillier, L., Mitchell, J. K., Ybarra, L. M. 2012. „The Internet As a Safety Net: Findings From a Series of Online Focus Groups With LGB and Non-LGB Young People in the United States.“ *Journal of LGBT Youth*.

Homodomov. 2006. „Postavení homosexuálů ve světě.“ [online] [cit. 7. 1. 2021]. Dostupné z: <http://homodomov.wz.cz/situace%20ve%20svete.htm>

Ivanová, K., Zielina, M. 2010. *Etika pro vědecko-výzkumné pracovníky*. Moravská vysoká škola Olomouc, o. p. s. [online] [cit. 17. 1. 2021]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/47365647_Etika_pro_vedecko-vyzkumne_pracovniky

Jsme fér. Nedatováno. „Rozdíly mezi manželstvím a registrací“. [online] [cit. 6. 1. 2021]. Dostupné z: <https://www.jsmefer.cz/rozdily>

Kitzinger, C. 2005. „Heteronormativity in Action: Reproducing the Heterosexual Nuclear Family in After-hours Medical Calls.“ *Research on Language and Social Interaction*, 38(3), 221–265.

Louw, E., Carah, N. 2015. *Media & society: production, content & participation*. Los Angeles: Sage.

Lovino.cz. Nedatováno. „Seznamka iGirls.“ [online] [cit. 28. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.lovino.cz/seznamka/igirls>

Mišovič, J. 2019. *Kvalitativní výzkum se zaměřením na polostrukturovaný rozhovor*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Možný, I. 2002. *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Nicholas, Ch. L. 2004. „Gaydar: Eye-Gaze as Identity Recognition among Gay Men and Lesbians.“ *Sexuality & Culture* 8(1): 60-86.

Pitoňák, M. 2013. „Prostorovost, institucionalizace a kontextualita heteronormativity: studie vyjednávání neheterosexuálních identit v Česku.“ [Gender a výzkum / Gender and Research](#).

Pullen, C., Cooper, M. 2010. *LGBT Identity and Online New Media*. Routledge.

Ross, M. W. 2005. *Typing, Doing, and Being: Sexuality and the Internet*. Health Science Center at Huston.

Sadowski, M., Chow, S., Scanlon, P. C. 2009. „Meeting the Needs of LGBTQ Youth: A Relational Assets.“ *Approach, Journal of LGBT Youth*.

Seidl, J. 2019. „Najdu mladého přítele, přírodu milujícího?“ Kulturněantropologický pohled na inzerci v meziválečném homosexuálním tisku. *Český Lid* 106, 157-178. [online] [cit. 7. 2. 2021]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/26774318>

Seidman, S. 2002. *Beyond the Closet: The Transformation of Gay and Lesbian Life*. Psychology Press.

Simon, W., Gagnon, J. H. 1967. *Homosexuality: The Formulation of a Sociological Perspective*. American Sociological Association

Sociologická encyklopedie. 2018. „Výběr metodou sněhové koule.“ [online] [cit. 3. 3. 2021]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/V%C3%BDb%C4%9Br_metodou_sn%C4%9Bhov%C3%A9_koule

Spoluout. Nedatováno. „Coming out.“ [online] [cit. 8. 1. 2021]. Dostupné z: <http://spoluout.cz/o-tematu/coming-out/>

7   Resumé

The aim of the bachelor's thesis is to find out, how gays and lesbians establish relationships, what difficulties do they face, what do these problems refer to or are related to. I have conducted five semi-structured interviews with four women and one man who identify themselves as homosexuals. Based on the talks, I carried out a thematic analysis, in which I focus on the coming out and subjects of desire, on possibilities of establishing a relationship and its forming, on experiences with dating sites and social networks and on perceptions of the LGTB+ clubs. The respondents meet frequently on the Internet, through mutual friends or within the community. Bringing people into contact within the community seems to be the most problematic way, because the closeness of the community causes people to know each other and lose their privacy.